Lietas arhīva Nr. CA-0564-22/27
ECLI:LV:RAT:2022:0502.C30775220.12.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 2. maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese referente Dace Kantsone,
tiesnesis Gvido Ungurs,
tiesnese Agnese Veita

rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "MC Finance" prasībā pret /pers. D/ un /pers. E/ par parāda piedziņu un piedziņas vēršanu uz ieķīlāto nekustamo īpašumu sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 12. augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] AS "MC Finance" cēlusi prasību, vēlāk to precizējot, pret /pers. D/ un /pers. E/, kurā lūdz tiesu:

1) piedzīt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai parādu 8727,15 EUR;

2) atzīt prasītājas tiesības realizēt ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/, kas ierakstīts Carnikavas novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/ ar kadastra numuru /kadastra numurs/un kas pieder /pers. D/;

3) noteikt prasītājas tiesības saņemt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. E/ par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) 6% gadā no neatmaksātās parāda summas;

4) piedzīt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai tiesāšanās izdevumus: valsts nodevu 683,62 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,57 EUR un izdevumus par advokāta palīdzību 300 EUR.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1278., 1279., 1290., 1401., 1402., 1587., 1652., 1753., 1756., 1759., 1763., 1765., 1934. un 1746. pantu un šādiem apstākļiem.

[1.1] 2016. gada 25. augustā starp prasītāju un /pers. D/ tika noslēgts Hipotekārā kredīta līgums, saskaņā ar kuru prasītāja izsniedza, bet /pers. D/ saņēma un apņēmās atmaksāt naudas aizdevumu 13 000 EUR apmērā ar atmaksas termiņu līdz 2031. gada 10. septembrim. Saskaņā ar Hipotekārā kredīta līguma 13.2. punktu par kredīta lietošanu noteikti 14 % gadā no neatmaksātās kredīta summas par katru kalendāro dienu, skaitot no dienas, kad kredīts izsniegts. Katra mēneša 10. datumā saskaņā ar maksājuma grafiku jāveic kredīta un procentu par kredīta lietošanu atmaksa.

[1.2] No Hipotekārā kredīta līguma izrietošo prasījumu nodrošināšanai, pamatojoties uz 2016. gada 25. augusta hipotēkas līgumu, par labu prasītājai tika ieķīlāts /pers. D/ nekustamais īpašums /adrese/, kadastra numurs /kadastra numurs/, kas ierakstīts Carnikavas novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/.

[1.3] Tāpat 2016. gada 25. augustā starp prasītāju un /pers. E/ tika noslēgts Galvojuma līgums, atbilstoši kuram /pers. E/ uzņēmās atbildēt prasītājai kā pats kredīta ņēmējs par aizdevuma pamatsummu, procentiem par aizdevuma lietošanu, nokavējuma procentiem, līgumsodu un citiem prasītājas blakus prasījumiem, kas izriet no Hipotekārā kredīta līguma.

[1.4] Hipotekārā kredīta līguma 18.1. punkts noteic, ka prasītājai ir tiesības pieprasīt kredīta pirmstermiņa atmaksu un vienpusēji noteikt jaunu saistību izpildes termiņu, kas nevar būt mazāks par 20 dienām, ja kredīta atmaksas termiņš tiek kavēts ilgāk par 60 kalendārajām dienām.

Pamatojoties uz minēto, 2020. gada 14. aprīlī prasītāja nosūtīja atbildētājām pieprasījumu par pirmstermiņa kredīta atmaksu, nosakot jaunu saistību izpildes termiņu līdz 2020. gada 8. maijam, taču atbildētājas uz to nav reaģējušas.

Atbildētāju parāds prasītājai 2020. gada 8. septembrī bija 12 227,15 EUR, ko veido neatmaksātā kredīta pamatsumma 12 013,97 EUR un procenti par kredīta lietošanu 213,18 EUR. Pēc prasības celšanas atbildētājas veikušas maksājumus 3500 EUR apmērā, tāpēc prasītāja precizē prasību, lūdzot piedzīt tikai pamatparādu 8727,15 EUR.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 12. augusta spriedumu prasība apmierināta daļēji, piedzenot no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai pamatparādu 8727,15 EUR, tiesas izdevumus 692,19 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumu 300 EUR, kopā 9719,34 EUR. Noteiktas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas. Prasība daļā par prasītājas tiesību atzīšanu realizēt ieķīlāto nekustamo īpašumu noraidīta.

Spriedums motivēts ar šādiem argumentiem.

[2.1] Pirmās instances tiesa no lietas materiāliem konstatējusi turpmāk minētos faktus:

1) 2016. gada 25. augustā starp prasītāju un /pers. D/ noslēgts Hipotekārā kredīta līgums Nr. 20160825-113K, saskaņā ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājai aizdevumu 13 000 EUR ar atmaksas termiņu līdz 2031. gada 10. septembrim, nosakot procentu likmi 14 % gadā (*lietas 10.-19. lapa*);

2) 2016. gada 25. augustā starp prasītāju un /pers. D/ noslēgts Hipotēkas līgums Nr. 20160825-113H, saskaņā ar kuru atbildētāja ieķīlāja par labu prasītājai sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs/(*lietas 20.-24. lapa*);

3) Hipotekārā kredīta līguma saistību izpildes nodrošināšanai 2016. gada 25. augustā starp prasītāju un /pers. E/ noslēgts Galvojuma līgums Nr. 20160825-113G. Līguma 1.2. punktā noteikts, ka galvinieks uzņemas atbildēt aizdevējam kā pats aizņēmējs par aizdevuma pamatsummu, procentiem par aizdevuma lietošanu, nokavējuma procentiem, līgumsodu un citiem aizdevuma blakus prasījumiem, kas izriet no Hipotekārā kredīta līguma, un galvinieks atsakās no tiesībām prasīt, lai aizdevējs vispirms ceļ prasību pret aizņēmēju (*lietas 25.-28. lapa*).

Pārbaudot lietas materiālos esošos līgumus, tiesa secinājusi, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām ar nolūku savstarpēji saistīties, līdz ar to tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Civillikuma 1533. pantu šie līgumi uzskatāmi par galīgi noslēgtiem un atzīstami par tiesīgiem.

[2.2] Saskaņā ar Hipotekārā kredīta līguma speciālo noteikumu 3.1. punktu /pers. D/ apņēmās veikt kredīta un procentu atmaksu katru mēnesi 10. datumā, pārskaitot maksājamās summas saskaņā ar maksājumu grafiku uz prasītājas bankas kontu.

Savukārt Hipotekārā kredīta līguma vispārīgo noteikumu 18.1.1. punktā atbilstoši Civillikuma 1589. pantam pielīgta aizdevēja tiesība pieprasīt kredīta pirmstermiņa atmaksu un vienpusējā kārtībā noteikt jaunu no līguma izrietošo saistību izpildes termiņu, ja aizņēmējs ilgāk par 60 kalendārajām

dienām nokavē kādu kredīta un/vai procentu samaksas termiņu.

Tā kā /pers. D/ kavēja maksājumus, ko apliecina arī viņas iesniegtie konta pārskati un maksājuma uzdevumi, prasītāja 2020. gada 14. aprīlī pieprasīja pirmstermiņa kredīta atmaksu, vienpusējā kārtā nosakot jaunu saistību izpildes termiņu līdz 2020. gada 8. maijam. Arī pēc paziņojuma nosūtīšanas atbildētājas saistības nav izpildījušas.

[2.3] Pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā /pers. D/ veikusi vairākus maksājumus, un lietas izskatīšanas dienā pamatparāds ir 8727,15 EUR.

Atbilstoši Civillikuma 1838. pantam tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājas tiesai nav iesniegušas pierādījumus par to, ka parāds būtu samaksāts pilnībā.

Pirmās instances tiesa par nepamatotu atzinusi /pers. D/ paskaidrojumos norādīto, ka daļa veikto maksājumu nav ietverta aprēķinā, un konstatējusi, ka prasītāja ir samazinājusi prasījuma apmēru, ņemot vērā visus atbildētājas veiktos maksājumus.

Šādos apstākļos tiesa atzinusi, ka no atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ prasītājas labā piedzenams pamatparāds 8727,15 EUR.

[2.4] Tiesa atzinusi, ka lūgums par prasītājas tiesībām realizēt ieķīlāto nekustamo īpašumu ir procesuālas dabas lūgums, kas neattiecas uz prasības priekšmetu, bet uz sprieduma izpildes stadiju, kas regulēta Civilprocesa likuma E daļas 70. nodaļas 570. pantā. Prasītāja arī nav norādījusi nevienu šo lūgumu pamatojošo materiālo tiesību normu, līdz ar to nav pamata to apmierināt.

[2.5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu nosakāmas prasītājas tiesības no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no parāda pamatsummas 8727,15 EUR, ņemot vērā Civillikuma 1763. pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[2.6] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu un 42. panta otro daļu, no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 692,19 EUR, kas sastāv no samaksātās valsts nodevas 683,62 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem 8,57 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu un 44. panta ceturto daļu, no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi – izdevumi par advokāta palīdzību 300 EUR.

[3] Atbildētāja/pers. D/ par spriedumu iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru apmierināta prasība par pamatparāda, tiesas izdevumu un ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu, kā arī par prasītājai noteiktajām tiesībām saņemt par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) 6% gadā no neatmaksātās parāda summas. Apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz šajā daļā prasību noraidīt, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[3.1] Atbildētājai pastāvēja objektīvi iemesli kredīta atmaksas kavējumam, uz kuriem viņa norādījusi savā paskaidrojumā.

[3.2] Prasītāja ir aizskārusi atbildētāju tiesības Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē, savukārt pirmās instances tiesa, izšķirot strīdu, nav piemērojusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

[3.3] Atsaucoties uz Civillikuma 1. un 2391. pantu, atbildētāja norāda, ka pastāv pamatotas šaubas gan par pamatparāda apmēru, gan aprēķinātajiem procentiem par aizdevuma lietošanu, jo aprēķināmo procentu maksājumu parāds var tikt noteikts tikai tad, ja ir pierādīta un skaidri aprēķināta pamatparāda summa.

[4] Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai līdz 2022. gada 1. aprīlim.

[5] Prasītāja AS "MC Finance" iesniegusi paskaidrojumu, norādot, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma. Pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pareizi piemērojusi un iztulkojusi tiesību normas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 426. panta otro daļu, 418. panta otrās daļas 3. punktu, kā arī, ievērojot to, ka pirmās instances tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu noteikusi prasītājai tiesības saņemt procentus par laiku līdz sprieduma izpildei, prasītāja lūdz piedzīt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. E/ procentus par laika periodu no 2021. gada 12. augusta (pirmās instances tiesas sprieduma sastādīšanas diena) līdz 2022. gada 31. martam (paskaidrojumu sagatavošanas diena) 336 EUR (8727,15 EUR x 6%/360 x 231 dienas) apmērā.

Motīvu daļa

[6] Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pušu argumentus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, savukārt prasība ir pamatota un apmierināma.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu, 430. panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

[7.1] Atbildētāja/pers. D/ pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu prasības apmierinātajā daļā. Līdz ar to apelācijas instances tiesā izskatāma prasība daļā par pamatparāda 8727,15 EUR piedziņu un par prasītājas tiesībām par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% gadā no neatmaksātās parāda summas, kā arī daļā par tiesas izdevumu un ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu.

Daļā, ar kuru noraidīta prasība par tiesību atzīšanu realizēt ieķīlāto nekustamo īpašumu, pirmās instances tiesas spriedums nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[7.2] Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti pirmās instances tiesas konstatētie fakti, kas norādīti šī sprieduma 2.1. punktā, līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija šos faktus nepārbauda.

Tāpat apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts fakts, ka atbildētāja /pers. D/ nav izpildījusi no 2016. gada 25. augusta Hipotekārā kredīta līguma izrietošās saistības pret prasītāju, kā arī fakts, ka prasītājai bija tiesības atkāpties no līguma pirms termiņa un pieprasīt saistību izpildi. Arī šos faktus Civillietu tiesas kolēģija nepārbauda.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts arī fakts, ka galviniecei /pers. E/ ir subsidiāra atbildība par /pers. D/ saistībām, kas izriet no 2016. gada 25. augusta Hipotekārā kredīta līguma. Galviniece /pers. E/ pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

[8] Civilprocesa likuma 432. panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma argumentācijai.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas faktiskos apstākļus un iesniegtos pierādījumus ir novērtējusi vispusīgi, objektīvi un juridiski pareizi. Pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 432. panta piektās daļas noteikumiem Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai, to neatkārtojot.

[9] Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti neatspēko pirmās instances tiesas spriedumā izdarītos secinājumus un nevar būt par pamatu pušu strīdu izšķirt atšķirīgi šādu apsvērumu dēļ.

[9.1] Apelatore norāda, ka pastāvējuši iemesli kredīta atmaksas kavējumam, kas, kā izriet no viņas paskaidrojuma pirmās instances tiesai, saistīti ar darījumiem ar SIA "/Nosaukums/" un šīs sabiedrības maksātnespēju, kā arī ar ienākumu samazināšanos Covid-19 pandēmijas laikā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka minētie iemesli nevar būt par pamatu, lai atbrīvotu atbildētāju no pienākuma izpildīt Hipotekārā kredīta līguma

saistības, jo atbilstoši Civillikuma 1587. pantam tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma (..). Atbildētāja arī nav minējusi konkrētus, pārbaudāmus faktus un apstākļus par viņas ienākumu samazināšanos, tās iemesliem un saistību ar pandēmiju, līdz ar to šie aizbildinājumi ir vērtējami kritiski, it īpaši ņemot vērā vispārzināmo faktu par valsts atbalstu privātpersonām un uzņēmumiem pandēmijas laikā.

[9.2] Apelācijas sūdzībā minētos argumentus, ka līgums noslēgts, pārkāpjot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, tiesas kolēģija atzīst par nepamatotiem.

No Lursoft izdrukas par prasītāju AS "MC Finance" *(lietas 36. lapa)* izriet, ka viens no prasītājas komercdarbības veidiem ir kreditēšanas pakalpojumi, savukārt no 2016. gada 25. augusta Hipotekārā kredīta līguma Nr. 20160825-113K *(lietas 10.-19. lapa)* izriet, ka atbildētāja saņēmusi kredītu nekustamā īpašuma iegādei un personiskajam patēriņam. Ievērojot minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas un atbildētājas tiesiskajās attiecībās ir piemērojamas arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmajai daļai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs iepriekš sagatavotos līguma projektos nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem. Šī panta trešā daļa noteic, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Saskaņā ar šā panta piekto daļu līguma noteikums vienmēr uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešajā daļā ir ietverts to līguma noteikumu uzskaitījums, kas uzskatāmi par netaisnīgiem.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitajai daļai tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Tādējādi tiesas pienākums ir pēc savas iniciatīvas izvērtēt to, vai attiecīgajā strīdā nav konstatējami netaisnīgi līguma noteikumi, kā tas konsekventi atzīts judikatūrā *(skat., piemēram, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 15. decembra sprieduma lietā Nr. SKC–383/2016 12. punktu; 2016. gada 3. marta sprieduma lietā Nr. SKC–94/2016 8.2. punktu; 2015. gada 30. decembra sprieduma lietā Nr. SKC–241/2015 6. punktu; 2015. gada 16. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC–200/2015 7.4. punktu; 2017. gada 6. jūlija sprieduma lietā Nr. SKC-204/2017 8. punktu).*

2016. gada 25. augusta Hipotekārā kredīta līguma Nr. 20160825-113K vizuālais noformējums liecina, ka šis līgums satur standartizētus noteikums, vienlaikus norādāms, ka atbildētāja nav izvirzījusi argumentus, ka līguma noteikumi būtu neapspriesti. Izvērtējot līguma noteikumus, kas attiecas uz celto prasību par neatmaksātā aizdevuma pamatsummas piedziņu, tiesas kolēģija atzīst, ka tie ir skaidri, nesamazina pakalpojuma sniedzēja atbildību, neierobežo patērētāja iespējas izmantot savas tiesības, un nav konstatējama būtiska neatbilstību pušu tiesībās par sliktu patērētājam.

[9.3] Apelācijas sūdzībā izteiktas vispārējās šaubas par parāda aprēķinu, taču nekādi konkrēti iebildumi nav norādīti. Pārbaudot aprēķinu, tiesas kolēģija nekonstatē matemātiskas kļūdas vai neatbilstības līguma noteikumiem un secina, ka visi atbildētājas veiktie maksājumi, par kuriem lietā ir iesniegti pierādījumi *(lietas 67.-76., 110.-120. lapa)*, ir ņemti vērā. Atbildētājas veiktie maksājumi tikuši sākotnēji novirzīti procentu dzēšanai, kā tas izriet no parāda aprēķina *(lietas 85., 99.-104. lapa)*, taču šāda rīcība atbilst Civillikuma 1843. pantam. Līgumā ietvertie noteikumi par nokavējuma procentiem laikā no 2020. gada 1. aprīļa līdz 2020.gada 1. septembrim nav tikuši piemēroti, aprēķinot tos likumisko procentu apmērā atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 35. pantam.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda [..] prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Judikatūrā atzīts, ka tiesai pašai *(ex officio)* neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759. pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765. pantā *(sk. Senāta 2007. gada 4. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-87, 2010. gada 13. oktobra lēmumu lietā Nr. SPC - 166/2010).*

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ likumiskos procentus – sešus procentus no simta gadā no nesamaksātās piespriestās summas.

[11] Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu un noraidāmu prasītājas paskaidrojumā par apelācijas sūdzību ietverto lūgumu par procentu piedziņu 6% apmērā gadā no piespiestās summas par laiku no pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas dienas līdz 2022. gada 31. martam 336 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 418. pants "Apelācijas sūdzības robežas" attiecas uz apelācijas sūdzības saturu, kā tas tieši izriet no panta pirmās un otrās daļas formulējuma: "Apelācijas sūdzībā nedrīkst (..) ietvert jaunus prasījumus (..). Par jauniem prasījumiem nav uzskatāma (..) procentu un pieaugumu pievienošana prasībai". Prasītāja nav apelācijas sūdzības iesniedzēja, un likumdevējs nav paredzējis pantā minētās tiesības izmantot, iesniedzot paskaidrojumu par apelācijas sūdzību.

Turklāt Civilprocesa likuma 195. pants, pamatojoties uz kuru pirmās instances tiesa ir noteikusi prasītājas tiesības saņemt procentus un ar kuru ir pamatots arī prasītājas lūgums, paredz procentu noteikšanu no sprieduma spēkā stāšanās brīža, nevis no pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas dienas. Normas mērķis ir garantēt personai tiesības uz likumiskiem procentiem sakarā ar tiesas sprieduma izpildīšanas kavējumu, tātad nepakļaušanos kompetentās tiesu institūcijas spriedumam, kura izraisījusi nepieciešamību vērsties pie tiesu izpildītāja ar pieteikumu par piespiedu izpildi *(sk. Torgāns K. Likumisko procentu aprēķināšana. Tiesību efektivitāte postmodernā sabiedrībā. Latvijas Universitātes 73.zinātniskās konferences rakstu krājums, 2015; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 29. janvāra lēmums Nr. SKC-1331/2016).* Ievērojot minēto, nav pamata piedzīt procentus par laiku, kamēr spriedums nav stājies likumīgā spēkā.

[12] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas apstākļus ir novērtējusi vispusīgi un objektīvi, un prasība pamatoti tikusi apmierināta, savukārt apelācijas sūdzībā minētie argumenti nav guvuši apstiprinājumu.

[13] Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 692,19 EUR, kas sastāv no samaksātās valsts nodevas 683,62 EUR *(lietas 7. lapa)* un ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem 8,57 EUR *(lietas 8.-9. lapa)*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam un VAS "Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir 15,06 EUR *(lietas 2. lapa).* Tātad nesamaksātā šo izdevumu daļa ir 6,49 EUR (15,06 EUR – 8,57 EUR), kas piedzenama no /pers. D/ un /pers. E/ līdzīgās daļās valsts ienākumos – no /pers. D/ 3,25 EUR un no /pers. E/ 3,24 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktu un otro daļu no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ par labu prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi – izdevumi par advokāta palīdzību 300 EUR *(lietas 39.-40. lapa).*

[14] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājām nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432., 433., 434. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS "MC Finance", reģistrācijas Nr. 40103326532, pamatparādu 8727,15 EUR, tiesas izdevumus 692,19 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumu 300 EUR, kopā 9719,34 EUR, veicot samaksu kontā Nr.LV92CBBR1122020800080 AS "BlueOrange Bank".

Noteikt prasītājas tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējās piedziņas gadījumā no /pers. E/ likumiskos 6 % gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas, ņemot vērā Civillikuma 1763. pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,25 EUR. Samaksas veicama Tiesu administrācijai, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķī norādot civillietas numuru.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,24 EUR. Samaksas veicama Tiesu administrācijai, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķī norādot civillietas numuru.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Senātā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un samaksājot drošības naudu 300 EUR, saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, saņēmēja banka: Valsts kase, konta Nr. LV83TREL8280010000000.

Tiesnese Dace Kantsone

Tiesnesis Gvido Ungurs

Tiesnese Agnese Veita

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu. Dokumenta oriģināls glabājas Tiesu informācijas sistēmā.